

**Rekabet Kurumu Başkanlığından,
REKABET KURULU KARARI**

Dosya Sayısı : 2006-3-159 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 07-09/48-15
Karar Tarihi : 24.1.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Rıfki ÜNAL, Prof.Dr.Nurettin KALDIRIMCI,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER: Aydın ÇELEN, Aytül TOKATLI

C. ŞİKAYET EDEN : Hasan Ali ERDEM
Mesa Koru Sitesi Yasemin Blok 25 Çayyolu Ankara

D. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN:

20 Yenimahalle Belediyesi
Yenimahalle Belediyesi Başkanlığı Yenimahalle Ankara
Alt Yapı Koordinasyon Merkezi (AYKOME)
Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı Ankara

E. DOSYA KONUSU: Yenimahalle Belediyesi'nin yol harcamalarına katılım bedelinde, Alt Yapı Koordinasyon Merkezi'nin (AYKOME) alt yapı tesisi açım ruhsatı bedelinde fahiş fiyat uyguladıkları iddiası.

30 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Şikayet dilekçesinde özetle; Yenimahalle Belediyesi'nin 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda belirtilen yol katılım bedelleri ile ilgili düzenlemeye uygun olarak tahsilat yapmadığı, ilgili bedeli söz konusu Kanun'da belirtilen hükümlere uygun olarak hesaplamadığı, şikayetçi tarafından özel bir teşebbüse yaptırılan stabilize yol için ödenen bedel ile Yenimahalle Belediyesi tarafından uygulanan rayiç bedel karşılaştırıldığında Yenimahalle Belediyesi'nce yol katılım bedellerinin hesaplanmasında kullanılan metrekare birim fiyatının bir fahiş fiyat uygulaması olduğu ve ayrıca Yenimahalle Belediyesi haricinde Alt Yapı Koordinasyon Merkezi (AYKOME) de şikayet edilmekte ve AYKOME'nin götürmediği hizmetin bedelini tahsil ettiği ve bu bedelin ise bir fahiş fiyat uygulaması olduğu iddia edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 22.12.2006 tarih, 8727 sayı ile intikal eden başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesi uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 19.1.2007 tarih ve 2006-3-159/İİ-07-A.Ç sayılı İlk İnceleme Raporu 22.1.2007 tarih, REK.0.07.00.00-110/13 sayılı Başkanlık Önergesi ile 07-09 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; Yenimahalle Belediyesi ve Alt Yapı Koordinasyon Merkezi ile ilgili iddialarda belirtilen eylemlerin 4054 sayılı Kanun'u ihlal

eder nitelikte olmadıkları, dolayısıyla şikâyetin reddedilmesi gerektiği sonucuna ulaşıldığı ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

I.1.1. İlgili Mevzuat

60 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 23. maddesinde mevcut şehirsal teknik ve sosyal altyapının tevsii ya da yenilenmesi gereken durumlarda, şehirsal hizmetlerin yerine getirilmesi ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen katılma payları bu hizmetlerden yararlanacak arsa, yapı ya da bina sahiplerinden usulünce alınır denilmektedir. Harcamalara katılma payları, bir program dahilinde veya istek üzerine doğrudan doğruya yapılan işlerde, bu hizmetler dolayısıyla yapılan giderlerin tamamıdır. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 86. maddesinde yol harcamalarına katılma payı düzenlenmektedir. Bu madde gereğince, belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce yeni yol açılması, mevcut yolların yüzde 40 veya daha fazla bir oranda genişletilmesi, kaldırımsız ve bakımsız durumda bulunan yolların, kaldırım veya parke kaldırım haline getirilmesi veya asfalt yapılması, kaldırım veya şose halindeki yolların da parke, beton veya asfalta çevrilmesi durumlarında; inşa, tamir ve genişletilmeye tabi tutulan yolların iki tarafında bulunan veya başka bir yola çıkışı olmaması dolayısıyla bu yoldan yararlanan gayrimenkullerin sahiplerinden yol harcamalarına katılma payı alınmaktadır. İki ve daha fazla yol kenarında bulunan gayrimenkuller için asıl cepheyi teşkil eden yoldan düşen pay tam, diğer yollara ait payın ise yarım olarak hesaplanacağı da bu madde dahilinde belirtilen bir başka husustur.

80 2464 sayılı Kanun kapsamında yol harcamaları haricinde kanalizasyon ve su tesisleri harcamalarına katılma payı da düzenlenmektedir. 2464 sayılı Kanunun 89. maddesinde bu payların hesaplama yöntemi açıklanmış ve harcamalara katılma paylarının bina ve arsalarda vergi değerinin %2'sini geçemeyeceği koşulu getirilmiş ve eğer ödeme peşin olarak yapılırsa katılma paylarının %25'lik kısmının ilgililerden alınmayacağı belirtilmiştir. Aynı madde ile bu tür hizmet giderlerinin Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile İller Bankası tarafından tespit edilen ve yayınlanan rayiç ve birim fiyatlara göre hesaplanan tutarları aşamayacağı hükmü de getirilmiştir.

90 Bahsi geçen maddeler incelendiğinde, yol kenarında işyeri veya konutu bulunanların katılması istenebilecek harcama tutarının, ilgili bölgede yapılacak yol yapımı ile ilintili olan tüm giderleri kapsadığı anlaşılmaktadır.

AYKOME büyükşehirlerdeki alt yapı işleri koordinasyonunu yürütmekte, Büyükşehir Belediyesi bünyesinde, belediye ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden oluşan bir kurul niteliğinde çalışmaktadır. Bu merkezce alınan ortak yatırıma ilişkin kararlar ilgili belediyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarını bağlamaktadır. Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin 8. maddesinde alt yapı ile ilgili kazı yapacak gerçek ve tüzel kişilere izin ve kazı ruhsatı vermek ve buna ilişkin bedeli belirlemek AYKOME'nin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

I.1.2. Şikâyete Konu Eylem Ve Hukuki Değerlendirme

I.1.2.1. Yenimahalle Belediyesi'ne İlişkin İddialar

Her ne kadar, şikayetçi tarafından Yenimahalle Belediyesi'nin yol harcamalarına katılma payı ile ilgili olarak yapılan faaliyetlerinin 4054 sayılı Kanun'a aykırı olduğu iddia edilmekte ise de iddiaların bir bölümü ilgili Belediye'nin katılma payını 2464 sayılı Kanun'a uygun olarak hesaplamadığına ve hesaplanan katılma payını yine aynı Kanun'a uygun olarak tahsil etmediğine ilişkindir. Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, iddiaların bu yönü 4054 sayılı Kanun kapsamına girmemektedir. Diğer yandan, daha önceden 2464 sayılı Kanun'da yer alan *"Katılma paylarına karşı dava açılabilmesi için, katılma paylarının yarısının önceden belediyelere ödenmesi gerekir."* hükmü Danıştay tarafından iptal edilmiş ve bu yolla taraf, katılma paylarına ilişkin olarak doğrudan dava açabilir konuma gelmiştir.

Şikayetçinin Yenimahalle Belediyesi'nce yol katılım bedellerinin hesaplanmasında kullanılan metrekaşe birim fiyatının bir fahiş fiyat uygulaması olduğu iddiası, 4054 sayılı Kanun kapsamında incelenebilir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 23. maddesi ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 86. maddesinde yol harcamalarına katılma payı düzenlenmiştir. 2464 sayılı Kanun incelendiğinde belediyeler ve belediyelere bağlı müesseselerin bu Kanun'da sayılan durumlardan biri sebebiyle inşa, tamir ve genişletilmeye tabi tutulan yolların iki tarafında bulunan veya başka bir yola çıkışı olmaması dolayısıyla bu yoldan yararlanan gayrimenkullerin sahiplerinden yol harcamalarına katılma payı alma yetkisi bulunduğu anlaşılmaktadır. Şikayete konu olayda Yenimahalle Belediyesi 2464 sayılı Kanun ile kendine verilen yetkiyi kullanarak şikayetçiden yol harcamalarına katılım payı ödemesini talep etmektedir.

Şikayetçinin özel bir teşebbüse yaptırdığı stabilize yol için ödediği bedel ile Yenimahalle Belediyesi'nce yol katılım bedellerinin hesaplanmasında kullanılan metrekaşe birim fiyatı arasında oluşan fark fahiş fiyat iddiasına temel teşkil etmektedir. Ancak şikâyetçi tarafından da belirtildiği üzere yol harcamalarına katılma payı üzerinde belediye meclislerince belirlenen arsa veya bina beyan değerinin %2'si bir üst sınır yaratmaktadır. Yol harcamalarına katılma payı hesaplandıktan sonra ortaya çıkan değer ile arsa beyan değerinin %2'si karşılaştırılmakta ve ilgili kişilerden bu iki değerden küçük olanı tahsil edilmektedir. Bunun dışında 2464 sayılı Kanun'da, bu tür hizmet giderlerinin Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile İller Bankası tarafından tespit edilen ve yayınlanan rayiç ve birim fiyatlara göre hesaplanan tutarları aşamayacağı da belirtilmektedir.

14.4.2006 tarih, 06-27/327-78 sayılı Kurul kararı ASKİ'nin kanalizasyon ve su tesisleri harcamalarına katılma payı alması ile ilgilidir. Karar'da ASKİ'nin söz konusu uygulamaları belirli yasal düzenlemelere dayanarak yürüttüğü, altyapı yatırımlarına, bu altyapıdan faydalanacak olan kullanıcıların katılmasının yasayla düzenlendiği, ASKİ'nin Ankara'ya su temin etme ve kullanılmış (atıksu) suları yerleşim birimlerinden uzaklaştırma görevini yerine getirebilmesi amacıyla yapılması gereken alt yapı çalışmaları için, mevzuata dayanarak abonelerden su ve kanalizasyon harcamalarına

150 katılım bedelleri tahsil etmesinin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesine aykırı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

160 Şikayete konu eylem yukarıda yer verilen ASKİ Kararı'nın dayanakları çerçevesinde değerlendirildiğinde, yol yapımı yatırımlarına bu hizmetten faydalanan kişilerin katılmasının, kanalizasyon ve su tesisleri ile ilgili yatırımlarda olduğu üzere yasayla düzenlenmiş bir uygulama olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu yasal düzenlemeler ise 3194 sayılı İmar Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'dur. Ayrıca 2464 sayılı Kanun'da yer alan iki husus ilgililerin ödeyeceği harcamalara katılma paylarına bir üst sınır getirmektedir. Söz konusu Kanun'da ilk olarak bu tür hizmet giderlerinin Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile İller Bankası tarafından tespit edilen ve yayınlanan rayiç ve birim fiyatlara göre hesaplanan tutarları aşamayacağı, ikinci olarak da harcamalara katılma paylarının bina ve arsalarda vergi değerinin %2'sini geçemeyeceği hükme bağlanmıştır. Şikayetçinin bu sınırların aşıldığı yönünde herhangi bir beyanı da bulunmamaktadır.

I.1.2.2. AYKOME'ye İlişkin İddialar

170 Şikayet dilekçesinde AYKOME ile ilgili iddialar da mevcuttur. I.1. Nolu bölümde de belirtildiği üzere, Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin 8. maddesinde alt yapı ile ilgili kazı yapacak gerçek ve tüzel kişilere izin ve kazı ruhsatı vermek ve buna ilişkin bedeli belirlemek AYKOME'nin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır. Dolayısıyla, alt yapı açım ruhsatı vermek ve buna ilişkin bedeli belirlemek AYKOME'nin görev ve yetkileri arasındadır.

J. SONUÇ

180 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, şikayet konusu iddialar ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.